

Slim in de Stad-prijs 2017

Inschrijvingsformulier

Gelieve dit formulier ten laatste op 17 oktober 2017 in te dienen via stedenbeleid@vlaanderen.be.

1 GEGEVENS VAN DE INDIENER

Naam:	Pieter Van Camp
Telefoonnummer:	02 563 03 14
E-mail:	pieter.van.camp@vgc.be
Functie van de contactpersoon:	Deskundige-coördinator Stedelijk Beleid

Naam van de stad (of VGC)* :	Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)
Straat:	Emile Jacqmainlaan
Huisnummer:	135
Postcode:	1000
Gemeente:	Brussel

*

Dit is een aanvraag van verschillende steden samen (optioneel):

☐	Steden:
--------------------------	---------

2 HET CONCEPT

Gelieve het concept op maximum 5 A4-pagina's uit te werken. Dit formulier dient louter als ondersteuning bij de voorstelling.

2.1. Situering van het concept:

☒	Op niveau stad/stadsregio/stedennetwerk	☒	Multidisciplinair karakter
☒	Op niveau wijk/buurt	☐	Beleidsdomein gebonden

2.2. Samenvatting van de visie

(Omschrijf beknopt de krachtlijnen van de visie. - In welke mate heeft het concept haalbare en realiseerbare ambities?)

De competenties waarover kinderen in de 21^e eeuw moeten beschikken om hun schoolloopbaan succesvol af te ronden en voldoende gewapend op de arbeidsmarkt komen, zijn uitgebreid en heel divers. De ontwikkeling van deze brede waaier aan competenties is een belangrijke opdracht van de school, in interactie met de omgeving. De maatschappelijke realiteit van Brussel (ongelijkheid, armoede, meertaligheid, ...) is daarbij een extra uitdaging voor scholen en hun partners. De VGC zet daarom sterk in op *breed leren*.

Breed leren

Kinderen leven en bewegen in verschillende werelden:

- *de school*, waar ze leren rekenen en schrijfvaardig worden, waar ze moeten samenwerken en afspraken maken, waar ze vrienden vreemde talen horen spreken en andere gewoontes leren kennen;
- *thuis*, waar ze ruimte krijgen om te spelen, te communiceren, te oefenen, te ontdekken in hun eigen veilige omgeving, waar ze thuis kunnen komen met hun verhalen, successen en frustraties;
- *de omgeving*, waar ze weer totaal andere talenten kunnen ontdekken of vaardigheden kunnen gaan uitproberen of toepassen.

Binnen deze verschillende contexten krijgen kinderen tal van kansen om kennis te verwerven en vaardigheden te ontwikkelen. De ervaringen die ze thuis, in de jeugdbeweging of op straat opdoen, spelen een belangrijke rol binnen het onderwijsleerproces op school. Kinderen participeren immers aan onderwijs vanuit de kennis van de wereld die ze meebrengen. Deze kennis van de wereld krijgt vorm binnen de school, maar ook via de veelheid aan ervaringen buiten de schoolluren en schoolmuren.

Omgekeerd, wat kinderen op school leren, moeten ze kunnen toepassen in andere contexten: thuis, in de sportclub, op straat,... Kinderen leren zo nieuwe kennis en vaardigheden gebruiken binnen levensechte contexten.

In Brussel moeten we – omwille van de context en de samenstelling van de leerlingenpopulatie – meer dan waar ook investeren in dit breed leren! Leren als een *actief, betekenisvol en sociaal proces met doelgerichte verbindingen tussen het binnenschoolse en het buitenschoolse*.

Het digitaal omgevingsboek

Geen enkele school of organisatie heeft alle expertise in huis om alle kinderen en jongeren maximale ontwikkelingskansen te bieden in de snel veranderende grootstedelijke context. Om de relatie tussen de

school en haar omgeving te versterken en zo het breed leren te ondersteunen, ontwikkelen de VGC en het Onderwijscentrum Brussel (OCB) een *digitaal omgevingsboek* (werknaam).

Het digitaal omgevingsboek is een interactieve website met informatie over locaties, organisaties en activiteiten voor scholen en partners van scholen (ondersteunende diensten, Brede Schoolcoördinatoren, ...). Het omgevingsboek moet een handig, gebruiksvriendelijk en toegankelijk hulpmiddel zijn voor (brede) scholen om *interessante en relevante locaties, organisaties en activiteiten in hun buurt en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest* te ontdekken én te delen met andere leerkrachten en partners van de eigen school en met andere scholen.

Via het digitaal omgevingsboek worden samenwerken, expertise delen en leren van mekaar gestimuleerd, in scholen én samen met partners:

Leerkrachten

- Inspireren met good practices
- Ontdekken Brussel als leeromgeving
- Stimuleren en prikkelen om aan breed leren te werken
- Helpen om aandacht te hebben voor verbinden en globaliseren
- Helpen om breed leren doelgericht in te zetten.
- Stimuleren om ideeën te delen met hun schoolteam, andere leraren en partners.

Schoolteams

- Ondersteunen bij het samenwerken en kennisdelen rond breed leren.
- Handvaten geven bij de praktische organisatie van breed leren op schoolniveau.
- Helpen bij het ontwikkelen van visie om tot doelgerichtheid te komen.

2.3. Beoogde impact van het concept op de stad

(Welke zijn de beoogde effecten van het concept om de levenskwaliteit in de stad (of steden) of stadsregio('s) te verbeteren?)

Maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren

Kinderen en jongeren verschillen van elkaar, en ontmoeten elkaar in taal, cultuur, religie, etniciteit en socio-economische achtergrond. Breed leren heeft oog voor zowel de mogelijkheden als de uitdagingen die deze diversiteit met zich meebrengt. Door de (leer)ervaringen van Brusselse kinderen en jongeren te delen, uit te breiden en te verrijken worden hun ontwikkelingskansen verhoogd.

- Door elementen uit de leefwereld van kinderen in te zetten als bron van leren, wek je hun interesse en *motiveer* je hen om zelf actief nieuwe leerinhouden te verkennen. Breed leren ondersteunt kinderen en jongeren om te leren en te *blijven leren*.
- Tegelijk *verbreed* je de leer- en leefomgeving van kinderen door hen in contact te brengen met nieuwe levens- en leerdomeinen en een divers publiek. Anderstalige leerlingen gebruiken het Nederlands in natuurlijke interactie, hetgeen hun motivatie en taalgevoel aanscherpt. Kinderen die opgroeien in kansarmoede krijgen de kans om hun leefwereld en toekomstperspectief te verbreden.
- Dankzij breed leren kunnen kinderen en jongeren het geleerde niet enkel *toepassen* binnen de leeromgeving, maar ook binnen de *snel veranderende grootstedelijke leefomgeving*.
- Kinderen en jongeren worden dankzij breed leren voorbereid op het echte leven, met het oog op *kwalificatie, socialisatie en persoonsontwikkeling*. Via breed leren werk je integratief aan deze domeinen.

Zo kunnen Brusselse kinderen sleutelcompetenties ontwikkelen in een levensechte omgeving.

Versterking van het netwerk en de interactie in de stad

Het digitale omgevingsboek kan een positief effect hebben op de interactie tussen de stad en de bewoners.

Leerkrachten worden zich bewust van wat de stad kan bieden aan de kinderen in hun vrije tijd en kunnen hen aanmoedigen om te participeren aan uiteenlopende activiteiten.

De Brusselse scholen kennen een lerarenverloop zoals andere grote steden. De kennis en ervaring om een rijke leeromgeving in de buurt van de school en in de stad aan te bieden, blijft via het digitaal omgevingsboek behouden wanneer leerkrachten Brussel verlaten. De schat aan informatie wordt gedeeld met startende leerkrachten, die vaak niet uit Brussel afkomstig zijn, én met andere scholen. Zo bouwt het digitaal omgevingsboek aan de uitbouw van een *community* van leerkrachten en partners in de leefomgeving van kinderen en jongeren.

Samenwerkingen tussen scholen en partners uit verschillende sectoren worden hierdoor krachtiger en duurzamer. Het omgevingsboek wil het buurtgeheugen worden van een school waarbij het op een digitale manier de nabije schoolomgeving en ook de hele stad verbindt met de beleving van de kinderen en de leerstof uit de eindtermen en leerplandoelen. Ook de expertise van buurtbewoners, ouders,... krijgt hierin een plaats.

2.4. Hoe wordt het technologische en/of het gebruik van open en/of real-time data in het conceptvoorstel geïmplementeerd?

(Beschrijving van het technologische aspect en/of de rol van open en/of real-time data in het uitbouwen van het concept)

Het digitaal omgevingsboek is een Drupalwebsite. Als content kunnen tekst, foto's en filmpjes toegevoegd worden.

Bezoekers kunnen informatie zoeken op trefwoord en locatie, of via filters ('faceted search'). Het ingebrachte trefwoord wordt gezocht in alle tekstvelden. Onder andere volgende filters worden opgenomen om items te organiseren: doelgroep (leerjaar en onderwijsniveau), leergebieden en -domeinen, Brede Schoolkernaspecten. De resultaten kunnen worden weergegeven in een locatielijst en op kaart.

Per locatie worden verschillende velden voor informatie voorzien; naam, adres- en contactgegevens, omschrijving en weblinks naar bv. de officiële website van de locatie. Daarnaast kunnen foto's en filmpjes toegevoegd worden. Per locatie kunnen activiteiten toegevoegd worden, waar gebruikers naar kunnen doorklikken. Een routebeschrijving naar de locatie (te voet, per fiets, met openbaar vervoer) wordt voorzien.

Activiteiten kunnen op hun beurt gekoppeld worden aan één of meer locaties. Ook hier kunnen tekstvelden, foto's, filmpjes en trefwoorden toegevoegd worden.

Integratie van sociale media (Facebook, Pinterest, Twitter, Whatsapp, e-mail...) wordt voorzien om informatie vanuit het digitaal omgevingsboek te delen. Dat kan voor locaties en activiteiten.

De website wordt enerzijds via de VGC 'gevoed' met Brusselbrede *basisinformatie*: relevante activiteiten en locaties geïmporteerd uit de organisatie- en activiteitendatabank Viks van de VGC (locaties en activiteiten van bibliotheken, gemeenschapscentra, organisaties met een specifiek aanbod voor scholen,...)

Anderzijds – en dat is de eigenlijk focus – zullen scholen *eigen locaties en activiteiten* (standbeeld in de buurt, drukkerij om de hoek,...) kunnen invoeren en delen.

Het OCB is beheerder van de website. Zowel het OCB als de scholen kunnen locaties en activiteiten toevoegen. Wanneer een school informatie toevoegt en oordeelt dat die enkel interessant is voor de eigen school, kan ze ervoor kiezen die niet te delen. Deze locaties en activiteiten zijn dan enkel opzoekbaar en zichtbaar voor de eigen school. Ze kan er ook voor kiezen om de informatie te delen met een selectie van scholen en partners. Indien ze interessant zijn voor alle Brusselse scholen en hun partners, kan de school

ervoor opteren om ze publiek te delen. In dat geval checkt het OCB als beheerder de toegevoegde informatie en publiceert ze, waarna ze voor alle bezoekers van de website zichtbaar wordt.

Op die manier creëert iedere school haar eigen digitaal omgevingsboek met activiteiten en locaties die:

- ze zelf toevoegt;
- ze als favoriet aanduidt;
- andere scholen met haar delen.

2.5. In welke mate is dit concept origineel en innovatief?

(Inbreng van innovatie en gebruikte technologie, wat is er nieuw en uniek aan dit concept?)

De *visie over breed leren* die aan de basis ligt van de ontwikkeling van het digitale omgevingsboek, maakt het tot een uniek concept, tot veel meer dan een verzameling van informatie. Op de website wordt ook een kleine digitale test aangeboden die leerkrachten toelaat om hun activiteiten te screenen op criteria voor breed leren. Ze voeren hun activiteiten in en geven een beoordeling op een 10-puntenschaal voor de criteria voor breed leren. Als resultaat krijgen ze reflectievragen over hoe ze het leren en ontwikkelen van hun leerlingen nog kunnen versterken. Deze extra test geeft de mogelijkheid aan de leerkrachten die bewust willen werken aan Breed Leren om af te toetsen of ze de juiste activiteiten op een gepaste manier aanbieden aan de kinderen.

Cocreatie met het werkveld staat centraal doorheen het hele proces: bij de ontwikkeling, het delen van informatie en het verder ontwikkelen van de kwaliteit van het digitaal omgevingsboek. Op die manier wil het digitaal omgevingsboek lokale ideeën, good practices uit het werkveld en informatie valoriseren, en delen binnen het hele gewest, om zo leerkrachten, schoolteams én partners te motiveren en te inspireren om samen te werken en blijvend in te zetten op breed leren. Door het werken met verschillende soorten beheerders en met het Onderwijscentrum Brussel in de eindregie ontstaat er een interactief omgevingsboek dat voortdurend groeit met een kwalitatief hoog niveau van actuele data. Hierdoor onderscheidt het digitale omgevingsboek zich van andere culturele en toeristische databanken voor scholen.

2.6. Hoe kan dit concept een voorbeeldfunctie zijn voor andere steden?

De ambitie van het Digitaal Omgevingsboek is om van Brussel een lerende stad te maken: scholen, diverse partners, ouders en buurtbewoners werken er samen en leren van elkaar om kinderen voor te bereiden op het leven én op levenslang leren. De combinatie van een praktisch instrument, een uitgewerkte visie op breed leren en de OCB-vormingen en ondersteuning hieromtrent, stimuleert alle betrokkenen tot zelfreflectie en kwaliteitsontwikkeling. Al deze elementen zijn makkelijk overdraagbaar naar andere steden.

Het Digitaal Omgevingsboek staat open voor iedereen. Ook leerkrachten uit Vlaanderen die met hun klas Brussel willen bezoeken en daar een krachtige leeractiviteit van willen maken, kunnen het omgevingsboek hiervoor gebruiken. Zo maken ze niet alleen kennis met de rijke leeromgeving die de hoofdstad biedt, maar ook met de visie op breed leren.

De informatie over Brussel op de website gaat veel ruimer dan de gekende troeven van de hoofdstad. Ze biedt de gebruikers ook de kans om op een positieve manier kennis te maken met het dagelijks leven in de stad en haar bewoners. Dit kan de band tussen Vlaanderen en Brussel versterken.

2.7. Met wie werd er samengewerkt om dit concept te realiseren, en hoe beoog je deze samenwerking te bevorderen?

Aan het digitaal omgevingsboek werd samengewerkt door:

- de algemene Directie Onderwijs en Vorming van de VGC (Anne Geeroms);
- de dienst ICT en Communicatie van de VGC (Joke Buts en Katie Van Landuyt);
- de themagroep Breed Leren (An Claeys) van het Onderwijscentrum Brussel (Jan De Broeck);
- een team van lesgevers dat de vorming geeft rond Breed Leren en het omgevingsboek.

Voor de technische uitvoering werd een beroep gedaan op de firma Calibrate van de Cronos groep onder leiding van Toon Keppens.

In elke fase van de ontwikkeling werd het werkveld breed geconsulteerd. Vanaf de eerste brainstorm werkten we samen met leerkrachten, Brede Schoolmedewerkers, directies, beleidsondersteuners, maar ook toeristische diensten, erfgoedorganisaties en gidsenverenigingen (zoals Bruksel Binnestebuiten, Davidsfonds,...). Een klankbordgroep samengesteld uit leerkrachten, directies en Brede Schoolmedewerkers gaf feedback tijdens het hele proces.

Ten slotte is dit een voorbeeld van een degelijke transversale samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen (Jeugd, Sport, Cultuur, Welzijn, Gezondheid en Gezin).